श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा-नवम्बर/दिसम्बर-२०१६

कक्षा - तत्त्वाचार्यः (एम.फिल्) सेमेस्टर-१ प्रश्नपत्रम् - २ गुणाः - ७०
विषयः - पुराणेतिहासः समयः - ११-०२
दिनाङ्कः - २५.११.२०१६ ग्रन्थः - लिङ्गपुराणम् (१तः१०८ अध्यायाः)

प्रथमान्वितिः (युनिट - १)

प्रश्नः १ पद्यद्वयस्य ससन्दर्भं सप्रसङ्गं विवेचनं कुरुत । ०८

(१) सर्वत्र सर्वदा ज्ञानं प्रतिभानुक्रमेण तु ।
श्रवणात्सर्वशब्दानामप्रयत्नेन योगिनः ॥

(२) भवान्सर्वस्य लोकस्य कर्ता त्वमधिदैवतम् ।
तदेवं स्वस्ति ते वत्स गमिष्याम्यंबुजेक्षणम् ॥

(३) तस्य तद्वचनं श्रुत्वा पुनः प्राह हरो हरिम् ।
प्रणिपत्य स्थितं मूर्ध्ना कृताञ्जलिपुटं स्मयन् ॥

प्रश्नः २ १. अष्टाङ्गयोगनिरूपणं विधीयताम् । ०८

अथवा

२. लिङ्गपुराणपरिचयं सविस्तरं लिखत ।

प्रश्नः ३ टिप्पणीद्वयं लिखत । ०४

(१) विष्णुप्रोक्तं महेश्वरस्तोत्रम् । (२) लिङ्गार्चनविधिः ।
(३) शिवपूजनमहिमा । (४) लिङ्गोद्भवः ।

द्वितीयान्वितिः (युनिट - २)

प्रश्नः ४ एकस्य पद्यस्य ससन्दर्भं भावार्थं लिखत । ०४

(१) अहमग्निर्महातेजाः सोमश्चैषा महाम्बिका ।
अहमग्निश्च सोमश्च प्रकृत्या पुरुषः स्वयम् ॥

(२) भवतीह कलौ तस्मिञ्शयनासनभोजनैः ।
राजानः शुद्रभूयिष्ठा ब्राह्मणान् बाधयन्ति ते ॥

प्रश्नः ५ *१. शिवाराधनतः श्वेतस्य मृत्युविजयवर्णनं यथाग्रन्थं कुरुत ।* **०८**

अथवा

२. कलियुगवर्णनं लिङ्गपुराणमाश्रित्य कुरुत ।

प्रश्नः ६ त्रयाणां लधूत्तराणि लिखत ०३

(१) शिवः त्र्यम्बकः कस्मात् ?
(२) कति वर्णाः आश्रमाश्च सन्ति ?

(३) ब्राह्मण: कस्मात् द्विज: प्रोक्त: ?
(४) ''शूली'' नाम क: ? कस्मात् ?
(५) ''पार्वती'' इत्यस्य क: शाब्दिकोऽर्थ: ?

तृतीयान्विति: (युनिट - ३)

प्रश्न: ७ **कस्याप्येकस्य ससन्दर्भं विवेचनं कुरुत ।** ०४

(१) इत्येष एकचक्रेण सूर्यस्तूर्णे रथेन तु ।
हरितैरक्षरैरश्वै: सर्पतेऽसौ दिवाकर: ॥

(२) हा रुद्र रुद्ररुद्रेति रुरोद निपपात च ।
तं दृष्ट्वा भगवान् रुद्रो देवीमाह च शङ्कर: ॥

प्रश्न: ८ १. ययातिचरितं सविस्तरं यथाग्रन्थं लिखत । ०८

अथवा

२. खगोलवर्णनं यथाग्रन्थं प्रतिपादयत ।

प्रश्न: ९ **त्रयाणां उत्तराणि यच्छन्तु ।** ०३

(१) शिव: कस्मात् ''रुद्र:'' प्रोक्त: ?
(२) ''नीलकण्ठ:'' इत्यस्य कोऽर्थ: ?
(३) अरुन्धती का अवर्तत ?
(४) शङ्कर: कस्मात् ''हर:'' स्मृत: ?
(५) ''गिरिजा'' का कस्माच्च प्रोक्ता ?

चतुर्थान्विति: (युनिट - ४)

प्रश्न: १० **एकस्य ससन्दर्भं सप्रसङ्गं विवेचनं कुरुत ।** ०४

(१) ब्राह्मणान् भोजयित्वा च यथा विभवविस्तरम् ।
धूम्रं गोमिथुनं दत्त्वा वायुलोके महीयते ॥

(२) अमृत: शाश्वत: शान्तो बाणहस्त: प्रतापवान् ।
कमण्डलुधरो धन्वी वेदाङ्गो वेदविन्मुनि: ॥

प्रश्न: ११ १. लिङ्गपुराणप्रोक्तं गोदानमहत्त्वं प्रतिपाद्य सुवर्णाश्वदानं विवेचयत । १२

अथवा

२. शिवपूजनमहत्त्वं प्रतिपाद्य विविद्रव्यै: कृतानां यज्ञानां फलानि विवेचयत ।

प्रश्न: १२ **टिप्पणीद्वयं लिखत ।** ०४

(१) अघोरेशस्य महिमा ।
(२) लिङ्गाख्यामूर्ति: उत्तमा ।
(३) गायत्रीजपमहिमा ।
(४) लिङ्गपुराणे पुराणलक्षणानि ।

=०=